

MOTO:

Nu există nimic care să nu poată fi cucerit de o muncă perseverentă și de o grijă încordată și atentă.

(Seneca, filozof antic)

Aristotel spunea că rădăcinile învățării sunt amare, dar roadele - dulci.

(Diogenes Laertius, filozof antic)

Anul universitar 2005-2006 ne impune eforturi constructive pentru implementarea rigorilor Procesului de la Bologna în învățământul ingineresc

Anul universitar 2005-2006 – anul de bun augur în restructurarea învățământului ingineresc bazat pe două cicluri – cerință a Procesului Bologna

Munca asiduă a pedagogilor asimilată de studenți întru Edificarea Spațiului Educațional European Unic

Ion BOSTAN,
rectorul UTM, academician al AȘM

Avem fericita ocazie, sa ne felicitam reciproc – pedagogii, miile de discipoli ai Universității Tehnice a Moldovei, cu sosirea energizantei zile a lui 1 septembrie 2005, începutul unui nou an universitar, care va decurge sub semnul noilor abordări educaționale oferite de Procesul de la Bologna, la care a aderat și Republica Moldova în luna mai 2005.

Noile abordări educaționale în sensul Bologna la noi, la UTM, se dezvoltă de câțiva ani. Mă gândesc la justa noastră orientare încă acum 6 – 7 ani de accentua studiului străine deși universitatea noastră are caracter tehnic. Astfel au apărut la UTM filierele francofone la FCIM și FTMA, apoi filiera anglofonă la FCIM. Am format grupe cu studierea aprofundată a limbilor engleză, franceză, germană. Or tocmai factorul lingvistic se impune în mod firesc ca element esențial în edificarea Spațiului Educațional Unic European și pentru instituțiile de învățământ superior ingineresc. Factorul lingvistic înlesnește mobilitatea studenților, masteranzilor, doctoranzilor și desigur a profesorilor – condiție stipulată de Procesul de la Bologna. Această beneficia mobilitate cu caracter didactico-științific noi, la UTM, am căutat să o promovăm pe cât am putut mai intens în cei 6 – 7 ani de care amintesc. Este vorba de unele perioade de practică pe care unii studenți au putut să le treacă în România, Franța, Germania, SUA, Canada, Marea Britanie. E vorba de mobilitatea multor masteranzi, doctoranzi, profesori în toate țările Occidentului, în Japonia, Rusia, Ucraina.

Procesul de la Bologna prevede a intensifica mobilitatea ca anumiți studenți chiar să învețe unu – două semestre într-o universitate înrudită din altă țară. În ceea ce ne privește pe noi, la UTM, va trebui ca toate facultățile, catedrele UTM să intensifice pe toate căile diversele forme de colaborare cu universitățile și centrele științifice din alte țări, astfel mărind oportunitatea obținerii locurilor de stagiu pentru studenții, masteranzii, doctoranzii și profesorii noștri în cadrul formatului de mobilitate, preconizat de Procesul de la Bologna.

În câțiva ani de la urmă noi am muncit serios și cu eficiență la aplicarea sistemului european de cre-

dite transferabile – ECTS (European Credits Transfer System).

Acum această nouă metodă de predare-învățare cerută de Procesul de la Bologna a intrat în stilul nostru de muncă didactică. Avem însă de cizelat în continuare programele analitice, planurile de studii și în acest sens decanatele, catedrele vor depune tot talentul și forța creativă-pedagogică pentru ca sistemul de credite transferabile (ECTS) să devină elementul organic și indispensabil al procesului educațional la UTM.

Una din cerințele Procesului de la Bologna, poate cea mai ponderabilă pentru noi, rezidă în reorganizarea „Învățământul ingineresc în două trepte”. Parlamentul Republicii Moldova la 5 mai 2005 a adoptat importante modificări la Legea învățământului. Potrivit acestor modificări, începând cu anul de studii 2005 – 2006, învățământul superior, va fi organizat în două cicluri – studii superioare de Licență (3 – 4 ani) și studii superioare de Masterat (1 – 2 ani).

La noi, la UTM, subiectul organizării învățământului ingineresc în două trepte a fost analizat, discutat public la întruniri cu participarea tuturor șefilor de catedre, decanilor, prodecanilor, unor profesori cu mare bagaj de experiență.

Deci la UTM studiile de Licență și Masterat vor avea un trunchi comun cu durată de 3 ani. După aceasta studenții vor fi divizați în două serii: cei care vor avea de terminat studiile cu Licență (ei vor urma încă un an) și cei care vor promova studiile la Masterat (aceștia vor urma încă 1,5 – 2 ani). Bineînțeles, selectarea se va face pe bază de concurs, luându-se în considerație doleanțele, capacitățile și rezultatele anterioare ale studenților. Aici avem în vedere mobilitatea studenților atât între serii (Licență – Masterat), cât și între profiluri înrudite.

Concepția este clară, dar în aplicarea ei practică pot apărea unele ajustări reieșind din caracterul anumitor specialități, anumitor acomodări, care însă se vor face fără a deteriora esențialul: a nu afecta sistemul existent de pregătire a inginerilor licențiați și totodată a asigura o durată considerabilă de 1,5 – 2 ani pentru studiile de masterat.

Acum, acest proces de tranziție la sistemul de 2 cicluri (Licență – Masterat) cere de la noi desigur o mobilizare maximă a forțelor creative și organizatorice. Trebuie să chibzuim cu multă perspicacitate pro-

Admiterile la UTM cunosc în ultimii ani o ascendență continuă. După ce înainte de 2000 o perioadă de circa 8 ani (1992-2000) admiterile oscilau între 2300-2500 de studenți nou-veniți, iată că din 2001 avem o ascendență continuă și foarte pronunțată. În 2001 la UTM au venit deja 3000 de studenți noi; în 2002 am avut o admitere de cca. 4000 de studenți; în 2003, admiterea a crescut până la 4500, iar anul trecut – 2004 cifra aceasta, așteptată de noi cu nerăbdare, bătea toate recordurile anterioare – peste 5200 de studenți nou-înmatriculați la UTM.

Iată că și anul acesta admiterea la UTM înregistrează rezultate uimitoare.

Dl Nicolae Lupușor, secretarul adjunct al Comisiei de Admitere ne comunică cifra de peste 5650! nou-veniți la UTM.

Acest torent ce curge tot mai impetuos de la an la an vorbește elocvent că imaginea UTM este foarte pregnantă în mozaicul învățământului universitar din Moldova. Imaginea vie a UTM este cunoscută și în lumea universitară a Occidentului, acest lucru este cunoscut de publicul larg, inclusiv de tineretul studios.

“La Universitatea Tehnică se face cartel!” – iată dictonul deja încetățenit în limbajul cotidian al lumii școlare, al părinților școlărilor din republică. Și acest dicton atrage

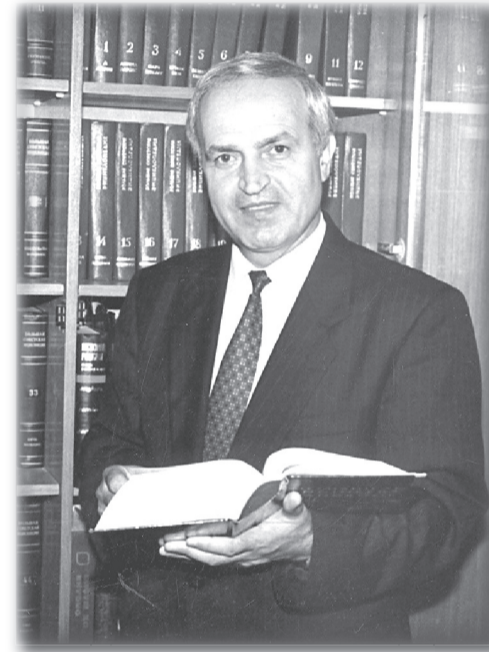
pe toți acei tineri absolvenți din licee, școli medii generale, colegii care își dau seama tot mai clar că economia de piață într-adevăr cere carte. Asemenea tineri vizionari, precum se vede, sunt tot mai mulți, motorul educativ accelerează turațiile... Și foarte bine.

Acest tineret vizionar simte și prevede că meseriile ingineresti au o tot mai mare căutare peste tot: în țară și în lume în general. Economia modernă cere calitate, iar calitatea poate fi asigurată numai de cunoștințe solide, deci iată rolul fundamental al inginerului. În construcția de mașini și mecanisme, în industria alimentară, în energetică, în industria ușoară, în construcții și urbanism, în arhitectură, în transporturi etc., - peste tot inginerul. Iar UTM oferă tineretului o gamă inginerescă foarte largă – peste 80 de specialități și specializări. Tineretul studios are ce alege.

Dl Nicolae Lupușor, secretarul adjunct al Comisiei de Admitere cu satisfacție a mai adăugat și faptul calității contingentului nou-venit la UTM – majoritatea covârșitoare liceeni.

Comisia de Admitere a muncit cu sărg și merită mulțumiri.

Primul pas al anului universitar 2005-2006 s-a făcut cu energie puternică, astfel că avem toată încrederea în “bunul augur”.

gramarea cunoștințelor teoretice și aplicative pentru fiecare ciclu. Un transfer mecanic al materiilor din sistemul de ieri în sistemul cerut azi este inadmisibil.

Ciclul I prevede instruirea, în limitele necesității, prin cunoștințele teoretice și aptitudini practice suficiente pentru angajarea în producție, exploatare, servicii.

Studiile de masterat vor cuprinde module speciale (din matematică, fizică, term și electrodinamică, biochimie etc. – în funcție de domeniu), care vor fi complementate de cercetări științifice și aplicații respective. Studiile de masterat trebuie să pună bazele unei viitoare activități de cercetare și de formare a unui specialist de concepție.

Avem de chibzuit asupra volumului de ore și coraportului între pregătirea teoretică (fundamentală) și cea practică, în funcție de profilurile noastre ingineresti, bazându-ne pe cerințele pieței de muncă și tendințele mondiale în domeniu.

Noi avem deja acumulată o anumită experiență în subiectul Masteratului, avem și cadrele didactice de înaltă pregătire, precum și factorii de

organizare, avem voința cetățenească de a susține în continuare prestigiul național și internațional al UTM cucerit prin munca și priceperea noastră, așa că foarte importanta misiune de reorganizare a studiilor în două cicluri la UTM o vom îndeplini cu certitudine.

Dragi studenți și colegi! Suntem înainte - mergători pe calea spre edificarea unui Spațiu Universitar Unic European, iar în această privință Procesul de la Bologna cere ca tot ce avem de făcut în reajustarea pregătirii tinerilor ingineri pe nou trebuie pătruns de criteriul calității. Calitate educațională. Calitatea în programele analitice și planurile de învățământ. Calitate în materia predată și în practicile efectuate fie în proiectare, sau în laborator. Calitate în metodele de predare și în organizarea lucrărilor practice și de laborator. Calitatea cu toate aspectele ei poate fi realizată doar în cazul asigurării simbiozei organice a procesului de predare-învățare și cercetării științifice. Calitate înseamnă desigur și înzestrarea tehnică a laboratoarelor, a bibliotecii, aulelor, cabinetelor. Pentru studenți calitate înseamnă, în primul rând, frecvența regulată la studii, iar în continuare efortul personal intelectual de a pătrunde materiile predate plus o atitudine creativă în profesie.

În subiectul calității la UTM au fost și vor mai fi organizate un șir de seminare locale și internaționale. La ele au participat prorectori, decani, prodecani, șefi de catedre, profesori. Senatul UTM a adoptat la o ședință a sa expresă „Politica UTM în domeniul asigurării calității. Sistemul de Management al Calității din UTM”. Broșura cu textul respectiv a fost difuzată la toate facultățile, catedrele.

Calitatea în învățământul nostru trebuie realizată în mod transparent la toate etapele de formare a tinerilor ingineri, începând cu admiterea și terminând cu înmânarea documentelor privind Licența sau Masteratul.

Dragi studenți și colegi! Noi toți suntem pomiți pe drumul de a făuri un învățământ ingineresc european conform cerințelor Procesului de la Bologna. Fie ca acest imperativ să ne călăuzească pașii de fiecare zi în anul universitar 2005 – 2006, pe care putem să-l numim, pe bună dreptate, An de bun Augur.

Admiterea 2005:

Ascendență continuă: peste 5650!

Promoția UTM 2005: 1939 de absolvenți ingineri licențiați

Ca de fiecare dată la momentul potrivit, dl **Efim Bejan**, șef-adjunct al Departamentului didactic-metodic, ne-a comunicat acea cifră-bilanț, care concentrează munca enormă educativă depusă de marele organism denumit „Universitatea Tehnică a Moldovei” în 4-5-6 ani de studii pentru a da țării un nou contingent de ingineri licențiați. Deci cifra **1939**.

Sunt oameni formați ca specialiști, care, chiar mâine-poimâine vor pune deja umărul lor tineresc la ridicarea în continuare a economiei noastre. Nu-i vorba, unii vor lucra ingineri și prin alte țări, vor ridica deci alte economii, dar și acest aspect al chestiunii este favorabil UTM. Faptul dovedește că suntem o universitate egală în fond cu altele de acest caracter tehnic din Occident. Ba vom aminti că la UTM avem studenți, mulțșori deja, tineri veniți din țări străine, deci în numărul total al absolvenților sunt indicate și asemenea persoane... E bine că UTM atrage și străini.

De altfel, în ultimul timp cu toții simțim, prin multitudinea de seminare internaționale și delegații străine, că pășim tot mai sigur în ceea ce se numește „procesul de la Bologna”,

adică UTM se integrează în Europa și deci absolvenții - 2005 deja și-au măsurat într-un fel „haine noi”, pe noua măsură. Avem și semne noi în această direcție: înscrierile din diplome s-au făcut și în limba engleză; suplimentul la diplomă – și acesta în engleză, el conținând și o informație largă asupra „calității profesionale” a diplomantului.

Suntem „pătrunși” de noile fire europene și prin tot mai intensiva mobilitate a profesorilor și studenților. În decursul timpului de studii mulți dintre absolvenții-2005 au trecut o anumită practică inginerescă în țări occidentale. Or, acest lucru este facilitat nu numai de prevederile Procesului de la Bologna, ci și de gradul înalt al cunoașterii limbii engleze și al altor limbi moderne, acestea completând pânza pregătirii ingineresti la UTM.

Cu alte cuvinte, alături de cei **1939** de absolvenți ai UTM-2005, parcă pășim cu toții într-o nouă eră

– era formării **Spațiului Universitar European Unic**.

Pentru a da cititorului „Mesagerului Universitar” o imagine generală asupra calității proiectelor de diplomă – expresia concentrată a pregătirii ingineresti – redăm în continuare câteva exemple de proiecte în acest sens. Cititorul, cu perspicacitatea ce-l caracterizează, își dă seama că toți absolvenții UTM sunt bine pregătiți, dar, în spațiul restrâns al gazetei nu pot încăpea decât doar câteva exemple. Așa că alegerea exemplorlor care urmează poartă și pecetea liberei întâmplări.

Înmânarea diplomelor – FIMCM

Precum plugarul, făcându-și semnul crucii, pune extremă nădejde în acțiunea de final a anului agricol – recoltarea, astfel și noi avem „recoltarea”... anilor universitari la momentul de o încărcătură emotivă deosebită – înmânarea diplomelor. Acelor documente care par a fi un absolut mister, căci ele de acum încolo vor deschide ușile profesionale – destinul.

Decanul FIMCM, dl **Alexei Toca**, conf. dr., le-a vorbit absolvenților în termeni de ... colegialitate inginerescă, dorindu-le să-și găsească bine locul în noua economie de piață, mult mai eficientă, dar și mult mai exigentă decât cea veche, de comandă.

În aceeași termeni au susținut alocuțiunile calde de adio și dnii profesori **V. Ajder**, **P. Stoicev**, **V. Podborschi**.

Diploma-2005, conform cerințelor Procesului de la Bologna, este însoțită de un supliment perfectat în limbile română

și engleză. Acest supliment este destul de voluminos – 6-8 file A4, foarte scrupulos elaborate, cu rubrici și grafice, de unde se poate vedea ce discipline a studiat tânărul(a) la facultate, ce examene a susținut, cu ce note, o scurtă caracteristică a specialității, a facultății, a universității și chiar a întregului context universitar din țara dată (Republica Moldova). Suplimentul este o oglindă de calitate a tinerului inginer concret.

Am stat puțin de vorbă cu dl **Eugeniu Guțu**, absolvent al specialității „Mașin-unelte și scule”, la Catedra „Mașini și sisteme de producție”, condusă de dl **P. Stoicev**, dr. hab. șt. tehn., conf. univ. Tânărul a susținut un proiect de diplomă cu tema „Linii automate pentru montarea cartei ambreiajului”, conducător științific și consultant – dl **Ilie Botez**, prof. univ. interimar, dr. Proiectul absolventului Guțu a fost apreciat de către Comisia de

Stat cu notă maximă. El a și fost distins cu Premiul Senatului (gradul II și certificat gradul II, plus 400 de lei) pentru anul universitar 2004-2005 la compartimentul „Cel mai bun proiect (lucrare) de diplomă a anului”.

Absolvenții FIMCM sunt căutați de agenții economice din republică, dar și de peste hotarele republicii. În „Mesager Universitar” am publicat anul trecut materiale privind încadrarea la posturi ingineresti la firme cunoscute din Rusia, Slovenia, Spania, România.

Iată că și acum, de exemplu, absolventul **Eugeniu Guțu** are invitație la o firmă din Moldova pentru a fi trimis în străinătate la stagiul și ia reveni mai bine echipat, conform cerințelor concrete la firma chinezo-americană.

Se face carte la FIMCM! ... Cu diplome de aici te simți puternic înfipt pe picioare... ingineresti!

Proiectul discipolului în ajutorul Universității-Mame

Precum s-a știut de mai mulți ani, în cadrul UTM apărea tot mai serioasă problema cheltuielilor pentru convorbirile telefonice fie locale (intrauniversitare), fie extrauniversitare și, desigur, internaționale. Problema se pune, mai cu seamă, în fața facultății de specialitate – Facultatea de Radioelectronică și Telecomunicații, dar, din mai multe cauze obiective și subiective, se tot amâna...

Până, iată că rectoratul propune tema respectivă pentru proiectul de diplomă harnicului și agerului la minte student **Alexandru Bărlădeanu** de la Facultatea de Informatică, calculatoare și Microelectronică (FCIM). Acesta, într-adevăr, cu multă perspicacitate a investigat problema care la proiectul de diplomă s-a numit: „Elaborarea proiectului Centralei telefonice și IP (Internet Protocol) telefonie în cadrul Universității Tehnice a Moldovei”.

De fapt, denumirea proiectului conține două subiecte. Este vorba de Centrala telefonică ca obiect de construcție, de instalație și IP telefonie ca modalitate tehnică. O sarcină destul de voluminoasă, pe care însă proiectantul Bărlădeanu a rezolvat-o cu succes, obținând la Comisia de Stat pentru examinare nota „10”.

Prin urmare, Centrala telefonică rezolvă problema telefonizării maxime a întregii universități,

iar ca serviciu tehnic vine IP telefonie – ambele aducând o ieftinire substanțială a costurilor și îmbunătățind tot substanțial prestarea legăturilor telefonice.

IP telefonie este o tehnologie nouă, legăturile telefonice se fac prin Internet, or acest „păianjen mondial” care este Internetul înlesnește foarte mult convorbirile internaționale față de tehnologia clasică a Moldtelecom-ului, de care ne serveam anterior.

Important e că le ieftinește aproape la jumătate. Proiectul studentului Bărlădeanu a demarat de fapt încă în luna februarie 2005, generând, desigur, rezultate pozitive. De exemplu, pentru lunile februarie-mai 2005 cheltuielile s-au redus cu 54 la sută. S-a mai dat un exemplu: în luna aprilie 2004 convorbirile telefonice la UTM pe baza tehnologiei Moldtelecom-ului au costat 6800 de lei, iar în luna aprilie 2005, pe baza tehnologiei IP, s-au redus la 3400 de lei.

Absolventul **Alexandru Bărlădeanu** deja deține postul de inginer la o companie moldo-canadiană, care prestează pe piața republicii serviciul IP telefonie. Universitatea noastră a încheiat un contract cu compania dată, fapt convenabil, deoarece să cumperi echipamentul respectiv pentru a aplica

IP telefonie în mod autonom nu este rentabil.

În ceea ce privește Centrala telefonică, aceasta are menirea să amplifice posibilitățile de legături telefonice, cu ieftinirea concomitentă a lor la nivelul local (între campusuri, între blocuri și cu orașul). Iată câteva cifre, care ar sublinia conveniul Centralei telefonice. Suma totală a convorbirilor telefonice pe UTM în 2004 a constituit 543 de mii de lei. Dar în această sumă convorbirile locale au consumat 375 de mii de lei (69 la sută din suma totală). Ei bine, optimizarea rețelei telefonice locale odată cu introducerea Centralei telefonice intrauniversitare va reduce și cheltuielile pentru convorbirile locale. Mai mult. Se prevede a extinde rețeaua internă, astfel ca și camerele (cel puțin o parte) din cămine să fie telefonizate.

Toate aceste lucrări legate de Centrala telefonică intrauniversitară sunt în curs de realizare.

În concluzie ar trebui să subliniem că prin acest superb proiect de diplomă, ca de altfel și prin multe altele, se vede solida pregătire inginerescă și de management a absolvenților UTM, dar, în plus, și devotamentul lor profesional și, așa spune, față de Alma Mater care i-a crescut.

Succes, dl **Alexandru Bărlădeanu**, inginer licențiat UTM-2005!

Absolventul nostru – într-o firmă modernă

Absolventul Octavian Vișanu de la specialitatea „Transportul auto”, FIMM și-a pregătit proiectul de diplomă sub conducerea dlui Anatolie Coropcean, conf. dr., la firma modernă germană „Autospace BMW”, care este importatorul oficial al autoturismelor „BMW” în Republica Moldova. Tema proiectului: „Elaborarea zonei de revizie tehnică și reparație curentă a autoturismelor la firma „Autospace BMW” i-a cerut diplomantului Vișanu un efort susținut pe parcursul mai multor luni în vederea realizării unor investigații științifico-tehnice, măsurători, interviuri, studiul documentelor etc.

Luând în considerare faptul că volumul lucrărilor la firma dată se mărește de la an la an, grație importurilor de automobile ce se efectuează din 1998, diplomantul UTM Octavian Vișanu a cercetat inginereste, să spu-

nem așa, posibilitatea extinderii zonelor de producție. E ușor a spune „extinderea zonelor”, dar acestea trebuie calculate anume inginereste, având, desigur, în vedere și particularitățile tehnice nu numai ale echipamentului pentru revizie tehnică și reparații, dar și cele ale diferitelor modele ale autoturismelor date de marca „BMW”, inclusiv numărul acestora raportat la anumite perioade.

Absolventul Vișanu a investigat desigur managementul subiectului dat, deoarece este vorba de o extindere a spațiilor de producție nu doar ca un fapt în sine („să fie mai larg”), ci ca o atare extindere care să fie rentabilă, să aducă profit, doar acesta este pilonul tuturor activităților noastre de producție în economia de piață. Și aici studentul nostru a avut de cercetat destule cifre și formule, care țin de marketing, dovedind că el le știe sau le poate ști și pe acestea.

Și studentul Vișanu a reușit să propună firmei date soluții ingineresti care vor putea da în perspectivă profituri esențiale. Se presupune că firma ar putea să folosească lucrarea absolventului Vișanu în planurile sale de dezvoltare. Firma dată ține legături fructuoase cu Catedra Transportul Auto de la UTM, fapt ce satisface reciproc interesele.

Iar absolventul Octavian Vișanu deja are și un loc de lucru. E drept că la o altă firmă, tot germană – „Mercedes”. A făcut și acolo puțină practică și imediat a fost observat ca fiind bun specialist – inginer în transportul auto.

Bun specialist Vișanu, buni și colegii lui care au trecut cu succes examenul de susținere a proiectelor de diplomă. Catedra are prilej de bucurie pentru absolvenții săi, precum și universitatea ca atare, pentru că, precum se vede în realitate, este o marcă bună – marca „UTM”.

În mod special am numit orașele în titlul acestui articol ca să pot sublinia, pe de o parte, inima deschisă a Universității Tehnice de a primi la studii orice tânăr, fără vreo restricție, iar, pe de altă parte, tendința oamenilor simpli de a se mișca liber în țara lor, de a-și realiza liber interesele, năzuințele, contribuind cu sinceritate la reîntregirea republicii.

Este vorba în cazul dat de dra **Eugenia Călugăr**, absolventă a FIU, specialitatea „Modelier-tehnolog în industria ușoară”, acum cu titlul de „inginer licențiat”.

Eugenia Călugăr a prezentat în fața Comisiei de Stat un proiect original cu priză la cerințele publicului larg „Proiectarea inginerescă a costumelor bărbătești în condițiile întreprinderii „Steaua – service”.

Majoritatea absolventelor se preocupă, de fapt, de modele-femei, așa că Eugenia Călugăr s-a arătat originală chiar în alegerea temei – modele (costume) – bărbați. În plus, și modul de abordare a creației costumului bărbătesc a fost original, dar nu doar de dragul originalității în sine, ci ca un răspuns imediat la o cerință ce se „coace” sau s-a „copt” deja în însăși mediul bărbătesc de azi.

La începutul cercetărilor absolventa a organizat un sondaj sociologic între bărbați. Răspunsurile au evidențiat faptul că gusturile bărbaților deja se îndepărtează de „costumul clasic și cravată”. Cravata produce o anumită incomoditate, spuneau intervievații, strângeră, pare că reprimă întrucâtva și respirația, iar sen-

zația „supraîncălzirii” este evidentă. Bărbații doresc o vestimentație lejeră, cu aluzie sportivă, care să meargă bine din ambele direcții principale: și liber, și ordonat.

Bărbații trăiesc acum o viață plină de mișcare, oarecum agitată, spune Eugenia Călugăr,

severă, ce admite o mișcare foarte lejeră a corpului, iar pe dedesubt nu este obligator să îmbrace cămașă tradițională, ci doar un tricou. Un asemenea costum îți permite să te afli în atmosfera de lucru cotidian, dar și să pleci după orele de lucru la anumite întâlniri fără a alerga acasă pentru a

lucru în calitate de inginer la firma „Inter Center Lux” din Tiraspol.

Iată încă un argument în favoarea ideii de reîntregire a Republicii Moldova. Eugenia Călugăr spune că faptul formării sale profesionale la Chișinău și mai apoi locul de lucru la Tiraspol demonstrează că oamenii de rând au tendințe de apropiere, de a trăi comod într-un singur stat și aceste tendințe până la urmă vor învinge acțiunile egoiste ale politicianilor cu interese separatiste.

Eugenia din Tighina a absolvit UTM la Chișinău și va lucra la Tiraspol

și costumul clasic a devenit destul de jenant ca vestimentație permanentă.

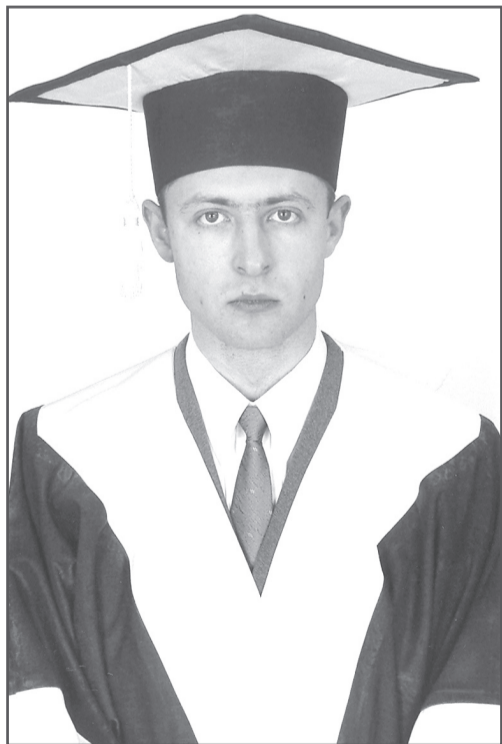
Prin urmare, absolventa a avut câmp de creativitate și, lucrând pe parcursul câtorva luni la pregătirea proiectului, a dat la iveală un model de stil sportiv. Un sacou nu atât de solemn ca la costumul clasic, care te obligă să porți neapărat și cravată. Un sacou ceva mai lărgit, fără talie

schimba vestimentația. Un asemenea costum este „bun” oriunde, iar în același timp evidențiază vioiciunea bărbatului respectiv, capacitatea lui de a fi activ.

Dra Călugăr are numai cuvinte bune despre profesorii care au instruit-o cu solicitudine, i-au format profesia. Absolventa încă înainte de susținerea diplomei era deja invitată la

La FUA – proiecte bazate pe implementare reală

În acest an, de altfel, ca și în anii precedenți, la FUA, majoritatea tezelor de licență susținute sunt bazate pe un suport real. La toate catedrele au fost susținute teze de licență excepționale din punct de vedere grafic. Catedra „Alimentări cu Căldură și Gaze, Ventilare”, însă, s-a evidențiat prin numărul de proiecte de diplomă care urmează a fi realizate în practică.

Teza absolventului **Sergiu Țuleanu**: „Alimentarea centralizată cu căldură a campusului UTM”, conducător științific, prof. univ., dr., **Pavel Vârlan**, comportă în sine

actualitate, dar și necesitate. Lucrul asupra proiectului a demarat la inițiativa dlui **Pavel Spănu**, prorector pentru Serviciul administrativ și construcții capitale, și a rectorului UTM, dl **Ion Bostan**, academician. Propunerea a fost de a realiza proiectul a două centrale termice în campusul Râșcani: 1) pentru alimentarea cu căldură a blocurilor de locuit, a căminelor și cantinei; 2) centrala termică din blocul de studii nr.7 să alimenteze cu căldură blocurile de studii. Sergiu Țuleanu a realizat această variantă propusă de către dl Spănu, după care a realizat o a doua variantă cu o singură centrală termică, mai eficientă, de alimentare cu căldură a tuturor obiectelor amplasate în campusul Râșcani, care și reprezintă teza sa de licență. Absolventul S.Țuleanu a demonstrat prin calcule economice că varianta cu o singură centrală termică este mai eficientă și mai ieftină. În proiectul de diplomă se presupune alimentarea cu căldură atât pentru încălzire, cât și pentru prepararea apei calde de consum. Conform proiectului, prepararea apei calde de consum se face în fiecare bloc prin schimbătoare de căldură cu plăci amplasate în punctul de dirijare din blocul respectiv și se deosebește de schemele care erau până în prezent, conform cărora se facea un punct termic central și se prepara apa caldă după care se transmitea prin alte două țevi în fiecare bloc.

Rețelele termice au fost proiectate din conducte preizolate cu poliuretan expandat din

polietilenă. Licențiatul Țuleanu a dat dovadă de cunoașterea soluțiilor performante moderne și aplicarea lor în practică. Asemenea conducte preizolate asigură o durată de garanție de 25 de ani și o exploatare a rețelei termice de până la 50 de ani. Metodele vechi (vată minerală, izolarea termică) nu permit nici pe departe o exploatare atât de îndelungată.

Conducătorul științific, dl **Pavel Vârlan**,

consideră că acesta este un proiect de diplomă real. Deși el nu este încă la stadiul proiectului de lucru, este totuși un proiect de demarare.

Un alt proiect de diplomă bazat pe suport real este acela al absolventului **Marcel Mistrean** de la secția fără frecvență, angajat al SA „Moldova Trans Gaz”, conducător științific, dl **Valentin Tonu**, conf. univ., dr.

Tema de licență: „Reconstrucția sistemului de alimentare cu gaze de presiune înaltă a raionului Leova și a stației de predare a gazelor”. Dl Marcel Mistrean a realizat o analiză privind două scheme de distribuție a gazelor inter rurale: alimentarea de la o singură stație de predare și alimentarea de la două stații de predare. S-a pus accentul pe varianta cu o singură stație, care sub aspectul tehnico-economic este mai eficientă. În cadrul proiectului s-a calculat conducta de presiune înaltă ramificată către Leova, racordată lângă stația de predare Comrat cu evidența capacității de transportare a gazelor. A fost evidențiat faptul că conducta proiectată anterior cu diametrul 150 mm nu poate să satisfacă cerințele consumatorilor și în rezultatul calculelor s-a determinat că conducta trebuie să aibă în diametru 273 mm.

Marcel Mistrean a dat dovadă că știe toată gama noutăților în aparatura și instalațiile din domeniu. Iar de aici rezultă că la UTM dânsul a obținut cunoștințe solide, devenind inginer de calitate, pășind cu toată încrederea profesională pe tărâmul economic al țării.

Prima promoție - FIEB

Prima promoție de licențiați la FIEB, s-a dovedit a fi una bună.

Proiectul de diplomă al absolventului Iurie Vatamanu cu tema: "Organizarea antreprenoriatului în Republica Moldova", sub conducerea științifică a dlui Nicolae Țurcanu, decanul FIEB, conf. univ., dr., este foarte actuală, deoarece în prezent organizarea antreprenoriatului în Republica Moldova este slab dezvoltată. Pe de altă parte, businessul particular mic și mijlociu ia o amploare tot mai mare, adică tocmai antreprenoriatul este factorul de stringență actualitate. În primul capitol al lucrării se face o analiză generală a cadrului legislativ din RM referitor la antreprenoriatul întreprinderilor mici și mijlocii. Celelalte capitole se axează îndeosebi asupra procedurilor care trebuie parcurse până la formarea acestor întreprinderi. Proiectul diplomantului Iurie Vatamanu are la final și un exemplu concret denumit "Planul de afaceri". Acesta prezintă planul de afaceri pentru o întreprindere de construcție.

Licențiatul în economie și management în construcții, a demonstrat în fața Comisiei de Stat de Examinare că este foarte bine pregătit ca inginer economist. El a elaborat Reforma Regulatorie și metoda Ghișeului Unic pentru toate centrele raionale din RM. Absolventul a dat dovadă de cunoaș-

terea întregii game de proceduri și dificultăți care preocupă întreprinderile mici și mijlocii elaborând anume metoda sus numită. Însuși procesul de creare a unei întreprinderi particulare este anevoios, drumurile parcurse pe la diversele instanțe judi-

ciare, fiscale, economice etc. necesită un timp îndelungat. Anume pentru aceasta absolventul recomandă implementarea unui Ghișeu Unic care să rezolve toate problemele întreprinzătorilor particulari.

În anexa lucrării sunt incluse copii ale legilor privind înregistrarea, patenta de întreprinzător, antreprenoriatul. Iurie Vatamanu a utilizat o bogată listă bibliografică bazată pe acte și norme legislative, precum și literatură de economie și management.

Teza de licență a absolventului Sergiu Chelsău "Analiza costurilor de arendă a utilajelor de construcții la SA "Lusmecon" filiala "Tehmocons-39", sub conducerea științifică a dlui Grigore Vascan, conf. univ., dr., este la fel foarte actuală.

Această actualitate constă în faptul că în prezent utilajele de construcții sunt tot mai des solicitate în lucrările de construcții. Din această cauză este necesar un studiu prin care să se elucideze situația privind costurile de închiriere a utilajelor și a mecanismelor.

Licențiatul Sergiu Chelsău este angajatul filialei "Tehmocons-39" a SA "Lusmecon" și studiul asupra temei date este justificat prin multiple date practice. Absolventul Chelsău a realizat practica tehnologică și managerială la

filiala "Tehmocons-39" și a avut posibilitatea să realizeze o analiză detaliată a costurilor pentru închirieri de utilaje în cadrul întreprinderii. Deci teza diplomantului a avut o puternică forță de convingere, fapt ce i-a adus o înaltă apreciere.

Desigur, asemenea tineri specialiști, creatori, plini de idei constructive, constituie o mândrie pentru UTM și o speranță pentru viitorul societății noastre.

Valoarea nutritivă a alimentelor

Sigur că valoarea nutritivă, biologic activă a alimentelor preocupă pe oricine. La Facultatea de Tehnologie și Management în Industria Alimentară tema aceasta este omniprezentă, deci strategică. Tocmai o asemenea viziune filozofico-socială a scos, pe bună dreptate, la iveală dra Irina Surățel, absolventă anul acesta la FTMA, specialitatea „Tehnologia păstrării și prelucrării fructelor și legumelor”, când și-a motivat alegerea temei pentru proiectul său original de diplomă.

Proiectul s-a numit „Elaborarea compoziției sosului condimentat de fructe și pomușoare”.

Sosurile, condimentele, precum se știe, au proprietatea de a stimula procesul digestiv, fapt fundamental în sfera alimentării.

Tocmai aici dra Irina Surățel, îndrumată de dl Vasile Tărăță, conf. dr., și dl Artur Macari, conf. dr. consultant la Catedra „Tehnologia conservării”, a găsit necesar și util să-și aplice investigațiile științifice, de laborator.

Pe piață, se știe, predomină aproape absolut sosurile pe bază de roșii, alte legume. Sosuri pe

bază de fructe și pomușoare, dacă sunt, ele se fac pe bază de zahăr. Însă ele au un gust provocat dulce, deci sub aspect organoleptic – destul de uniforme, iar viscozitatea e foarte redusă.

Cercetările absolventei Surățel au avut ca obiect concret sosul condimentat bazat pe mere și cătină albă, iar drept condimente s-au luat cuișoare, scorțișoare, coriandru, piper aromat plus muștar. S-au făcut foarte multe compoziții și jocuri de proporții ale componentelor ca până la urmă să fie găsit modelul optim – un sos cu gust armonios. Un sos care completează toate cerințele pentru un asemenea aliment condimentat.

Muncă: între 30 și 50 de combinații cu probele și aprecierile respective; mereu și mereu aleargă la piață, la magazin pentru a cumpăra componentele necesare. Iar, în plus, aproape toată cheltuiala Irina Surățel a luat-o asupra sa, precum se face la orice facultate, dacă vrei să-ți faci un nume. Sigur că și catedra a ajutat cu anumite produse, dar nu e posibil a asigura în totalitate.

Toate investigațiile, precum o cere știința, se fac cu precizie de greutate, de compoziții chi-

mice, totul se înregistrează cu maximă exactitate în formule și grafice, astfel că pas cu pas, filă cu filă, duci la bun sfârșit o lucrare voluminoasă de multe zeci de pagini tapate, care se numește „Teză de licență”, iar susținerea ei îți conferă titlul de „Inginer licențiat”.

La toate, trebuie să adăugăm că absolventa a studiat multe documente-brevete de invenții, descrieri, pentru a ști ce a fost până la investigațiile sale proprii. S-a urmărit de asemenea și marfa respectivă foarte diversă din magazine cu studierea amănunțită a instrucțiunilor și etichetelor. Informație există și în Internet, deci și ea trebuie studiată, deși, precum spune absolventa, aici informația nu atinge fondul problemei, pentru că este doar vorba de așa numitul secret profesional pentru a supraviețui în concurență.

Dl Pavel Tatarov, șeful Catedrei, de care ține absolventa, ne-a spus că dra Irina Surățel a dat dovadă de calități deosebite ca tânăr om de știință și investigațiile meticuloase au bucurat-o cu apariția unui produs alimentar nou, care va fi propus pentru brevetare de invenție.

Aparatul absolventului Cumatrenco

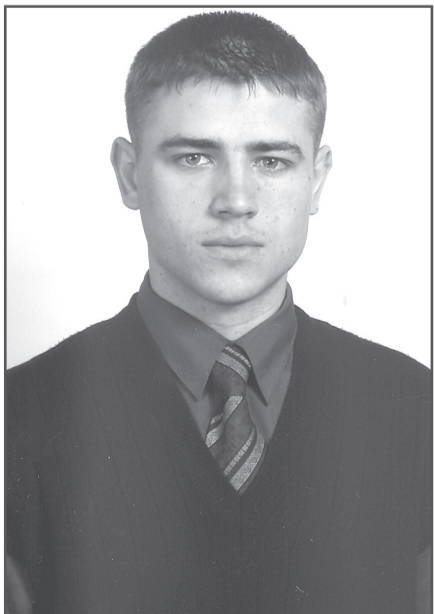
Tema tezei de licență a absolventului Andrei Cumatrenco (FRT) se numește: "Proiectarea dispozitivului pentru analizarea cardio semnalului și diagnosticarea pacientului". Fiind încă la anul III, A. Cumatrenco a avut ca proiect de an: "Proiectarea unui dispozitiv de măsurare a pulsului cardiac pe bază de microcontrolor". Pe atunci încă, de comun acord cu conducătorul științific, dl Igor Mardare, șeful Catedrei "Construirea și Producerea Aparaturii Electronice", a găsit că acest subiect ar putea servi și temă pentru teză de licență. Cu atât mai mult că, navigând pe Internet și analizând datele informaționale, a descoperit o nouă metodă de detectare a cardio semnalului.

Scopul de bază al acestei lucrări a fost chiar de la bun început obținerea unui dispozitiv care ar ușura mult munca specialiștilor din domeniul medicinei. Mai bine zis, să poată fi mai ușor analizate datele, să fie redată curba electrocardiografică în formă grafică pe un listing de parametri analitici și diagnostici.

Andrei Cumatrenco a efectuat nenumărate vizite prin clinicele și spitalele municipiului Chișinău și s-a convins că aparatul medical este foarte învechit. De aici a și fost impulsionat în necesitatea de elaborare a proiectului unui dispozitiv care ar putea fi produs în serie și comercializat pe piața Republicii Moldova. Căci, după câte se știe, în domeniul electronicii niciodată ne se înregistrează stagnări. Modernizarea este perpetuă. Iar noutatea și avantajul unui ase-

menea dispozitiv, este din punct de vedere al prezentării informației. Atunci când primim electrocardiograma, putem dispune de semnalele reale, iar în baza lor putem realiza niște prognoze – care va fi starea inimii omului într-o anumită perioadă de timp.

În majoritatea centrelor medicale sunt utilizate cunoscutele dispozitive de măsurare a cardio semnalului din Donețk. Dispozitivele sunt încă în stare bună, deși au câte 2-3 decenii, însă ele necesită o calificare înaltă a specialistului în domeniu. Curba electrocardiografică trebuie descifra-

tă și diagnostică prezentată doar de către medic. Pe când Andrei Cumatrenco s-a gândit că ar putea fi elaborat un dispozitiv care să ofere setul de parametri analitici de diagnosticare, după care, și un om de rând, să-și poată vedea starea inimii, a sistemului nervos central, circulator etc.

Absolventul și-a îndeplinit sarcina inginerescă și a demonstrat Comisiei de Stat de Examinare că proiectul său este unul util și real. E de menționat că dânsul a realizat o problemă pusă de către medici de mai mult timp. A depus un efort enorm pentru a înțelege toate principiile. Căci pentru a realiza un asemenea proiect trebuie să dispui de cunoștințe și să ai noțiuni de medicină, dar și de tehnică. Dacă nu înțelegi corect ce reprezintă o atare problemă din punct de vedere medical, atunci n-o poți realiza nici în tehnică.

Tânărul absolvent-inginer a încheiat deja anumite contracte de colaborare cu Spitalul Republican, Centrul Republican Oncologic, Centrul Mamei și Copilului. E de adăugat că aparatul său nu este cu nimic mai prejos decât cele importate de peste hotare.

Absolventul Cumatrenco este deja angajatul întreprinderii "RDM" care se ocupă de elaborarea defectoscoapelor. Iar în cazul în care dispozitivul său de analizare a cardio semnalului se va bucura de succes, întreprinderea "RDM" va obține dreptul de producere în serie a unui asemenea aparat, pe care îl vor putea utiliza și cetățenii de rând.

„Târgul tinerilor specialiști”

În fiecare an, precum se știe, prin luna iunie, în incinta UTM (deocamdată numai în campusul Râșcani) are loc o manifestare destul de febrilă cu denumirea „Târgul tinerilor specialiști”. Decanatele pregătesc „CV”-urile (Curriculum Vitae – scurte date biografice) absolvenților diferitelor specialități, astfel că agentul economic care vine la „târg” poate face cunoștință mai în fund cu personalitatea viitorului tânăr specialist.

„Târgul” a fost mediatizat prin radio, gazete, așa că agenții economici s-au grăbit să nu scape momentul.

Coordonatorul „târgului”, dl Mircea Bernic, șeful Catedrei UTI, conf. dr., ne-a comunicat că au venit să-și caute cadre de ingineri peste 100 de agenți economici din Chișinău și din raioanele republicii.

Nota bene! Pentru prima dată au venit agenți economici și de peste hotare – acum din România și Rusia.

Este o dovadă în plus că UTM pregătește cadre de ingineri la nivelul exigențelor internaționale. Vine tocmai bine în cadrul prevederilor Procesului Bologna, care încurajează mobilitatea studenților și a absolvenților.

Trebuie spus că unii absolvenți încă până la susținerea diplomelor au fost anunțați că li s-a pregătit locul de muncă și imediat ce vor primi diploma sunt și angajați, desigur cu voință din partea absolventului. Așa că la „târg” au venit doar absolvenții care asemenea locuri încă nu aveau. Dar din aproape 2 mii de absolvenți, câți a pregătit anul acesta UTM, veniseră destui și la „târg”.

Au participat 7 facultăți din 10. Deocamdată campusul Botanica lipsește de la „târguri” (ele se organizează al treilea an). Asta poate din cauza lipsei de necesitate: absolvenții și așa sunt „căutați” – cererea agenților economici e încă mare.

Oricum, „târgul” a avut succes: marea majoritate a absolvenților s-a ales cu ceea ce dorește – angajare.

Agenții economici, de partea lor, au exprimat mulțumiri universității pentru organizarea „târgului”, mai cu seamă pentru comoditatea de a-și „achiziționa” dintr-o dată tinerii ingineri de diferit profil (pentru mașini și utilaje, pentru enologie, pentru calculatoare, pentru energetică, cum ar fi cazul unei întreprinderi mari de vinificație, de exemplu).

Casă de locuit cu 10 nivele

Proiectul de diplomă al absolventului **Victor Coșuleanu**, sub conducerea științifică a dlui **Andrei Isac**, conf. univ., dr., la tema: "Casă de locuit cu 10 nivele" a luat ca model partea arhitecturală a unei case de locuit cu 10 nivele, amplasată pe bulevardul Dacia 49/8 din municipiul Chișinău, propunând o elaborare tehnologică pe baza unor date geologice diferite. Lucrarea sa a structurat-o în 7 capitole:

- Arhitectura construcției;
- Elemente de construcție;
- Geotehnică și fundație;
- Tehnologia construcției;
- Organizarea construcției;
- Economia construcției;
- Protecția muncii și a mediului ambiant.

Proiectul de diplomă se deosebește printr-o elaborare riguroasă, autorul ținând cont de condițiile hidrogeologice ale terenului și de componența solurilor. În urma cercetărilor, el a depistat 4 tipuri de sol în locul unde a fost proiectat terenul de fundație: nisip argilos, nisip mijlociu, argilă nisipoasă

și argilă sură. În funcție de măsurile de coborâre a nivelului apelor freactice și consolidare a terenului de fundație, a stabilit amplasarea fundației în stratul II de pământ. Cunoșcând totodată eforturile în fundație și rezistența solului, a determinat 2 tipuri de fundație. Apoi, a determinat tasările a două fundații învecinate, stabilind că diferența dintre tasări este corespunzătoare.

Victor Coșuleanu a elaborat calcule pentru elementele de rezistență, pentru fundații și organizarea lucrărilor. S-a ținut cont de condițiile de amplasare ale terenului, de aspectul tehnologic al lucrărilor de construcție-montaj. Absolventul a prezentat detaliat schemele tehnologice de executare a lucrărilor la infrastructură. A propus un alt model de structură de rezistență a construcției executată din beton armat monolit cu umplutură din zidărie având diafragmă de rigiditate. A propus executarea zidăriei exterioare din blocuri ușoare cu grosimea de 200 mm, precum și a zidăriei interioare la fel din blocuri ușoare și ipso-beton de 80 mm.

De asemenea, lui îi aparține planul de amenajare a terenului din preajma casei de locuit.

În compartimentul "Organizarea construcției" se conține elaborarea planului general al șantierului care este în deplină concordanță cu planul general. Șantierul este amplasat pe o suprafață de 5120 metri pătrați și este racordat

la rețelele orașenești de apă, canalizare și energie electrică. Autorul a efectuat calcule de reducere considerabilă a cheltuielilor de regie, asigurând, totodată, condiții optime pentru desfășurarea lucrărilor. Tot aici a elaborat și planul calendaristic al lucrărilor, propunând o variantă diferită a succesiunii lor din punct de vedere tehnologic și pentru reducerea considerabilă a termenului de executare a acestor lucrări. Astfel, lucrările au fost combinate prin metoda succesivă, precum și prin metoda mixtă. A propus un număr mediu de muncitori mai mic și o durată de execuție mai scurtă.

La compartimentul "Economia construcției" a elaborat devizul local pentru lucrările de infrastructură și suprastructură, utilizând metoda de resurse, dând dovadă că este pregătit și din punct de vedere managerial.

Licențiatul **Victor Coșuleanu** nu a putut rămâne indiferent față de protecția muncitorilor. La executarea construcției, el a propus ca muncitorii să fie echipați cu căști, îmbrăcăminte specială, mănuși de protecție, centuri de siguranță. Pentru condiții nocive este binevenită utilizarea măștilor de protecție, iar la acțiunea zgomotului muncitorii trebuie să folosească căști.

Victor Coșuleanu a dovedit în fața Comisiei de Stat de Examinare, dar și siesi că dispune de o bună pregătire profesională și că este gata să escaladeze tainele meșterului Manole.

Inginer licențiat cu înclinații pedagogice

Proiectul de licență cu tema: "Contribuție la elaborarea culegerii de probleme la disciplina "Transportul și distribuția energiei electrice" prezentat de către absolventul FEn, Catedra de Electroenergetică, specialitatea "Energetica industrială", **Vitalie Gurandă**, are doi piloni: unul ingineresc, altul pedagogic.

Vitalie Gurandă, încă de la anul I era pasionat de modul de predare a dascălilor de la Facultatea de Energetică. Pe parcursul anilor în continuare rămase impresionat îndeosebi de modul de predare al profesorului **Ion Stratan** la obiectul "Transportul și distribuția energiei electrice". La seminare se rezolvau foarte multe probleme, dar problemarul până la urmă a fost epuizat, și iată că în continuare tocmai Gurandă își dezvoltă talentul ingineresc, dar și pedagogic de a alcătui probleme alternative, aplicabile la energetica din Moldova, se înțelege, în noile condiții ale economiei de piață.

Profesorul **Ion Stratan** și-a încurajat permanent discipolul în aceste abilități intelectuale, intuind cu înțelepciune că pe viitor **Vitalie Gurandă** poate ar deveni chiar și coleg-profesor

la Catedra de Electroenergetică. Și într-adevăr studentul Gurandă căuta să-și aplice problemele în sânul grupei academice din care făcea parte. Altfel spus se manifesta, pe de o parte, ca inginer care știe să creeze probleme de ordin energetic, iar, pe de alta, căuta să explice colegilor lui căile de rezolvare a acestor probleme. Profesorul **Ion Stratan** tot mai mult se întărea în gândul că studentul **Vitalie Gurandă** într-adevăr ar putea chiar să alcătuiască un autentic problemar pentru obiectul "Transportul și distribuția energiei electrice", obiect care stă la baza pregătirii tinerilor specialiști. După aceea Gurandă a realizat și practica în cadrul Catedrei de Electroenergetică în cadrul aceleiași teme a problemelor. La anul V studentul era ca și cum în albia pedagogică, mai bine zis ingineresc-pedagogică, pentru că deja lucra asupra problemelor sub aspectul accesibilității pentru studenți a materiei date, astfel ca viitorii tineri energeticieni să fie cu adevărat pasionați de meserie.

Absolventul Gurandă a fost în permanență urmărit de căutări, de găsiri de noi soluții. În cadrul practicii nu s-a oprit doar la alcătuirea

problemelor, ci a analizat noi metode de calcul ale rețelelor electrice complet buclate, metode care țin de calculator, de programe speciale.

Însă toată munca pe care a depus-o pe parcursul celor doi ani, reprezintă deocamdată 60 la sută din tot necesarul, sau mai bine – partea I. Desigur, absolventului Gurandă i s-a propus să rămână la facultate, căci sunt necesare cadre didactice tinere și devotate.

Membrii Comisiei de Stat de Examinare au rămas desigur impresionați și întrebarea numărul unu adresată a fost când va fi editat volumul I al "Contribuției la elaborarea culegerii de probleme la disciplina "Transportul și distribuția energiei electrice", și când va fi scris cel de-al doilea. La această întrebare a putut da un răspuns exact dl **Ion Stratan**, conducătorul proiectului de licență: "Problemarul va fi editat, mai bine zis plasat pe o pagină web la Centrul de Calcul al FEn, la care vor avea acces toți studenții de la această facultate. În plus, vor avea acces nelimitat și studenții care își fac studiile la distanță". Deci, implementarea în practică a proiectului de diplomă a absolventului **Vitalie Gurandă**, este un fapt îndeplinit.

Hotărârea Comisiei

Hotărârea Comisiei permanente de decernare a premiilor Senatului UTM privind propunerile pe anul calendaristic 2004-2005 la compartimentul "Cel mai bun proiect (lucrare) de diplomă a anului" din 06 iulie 2005.

Au participat: **I. Samusi**, prof. univ.; **T. Ambros**, prof. univ., dr.; **N. Ciobanu**, conf. univ., dr.; **V. Ajder**, conf. univ., dr.

Analizând proiectele (lucrările) de diplomă și materialele anexate până la 06.07.2005 de către Comisiile facultăților, privind acordarea premiilor Senatului UTM, Comisia hotărăște:

De a repartiza premiile Senatului pe anul universitar 2004-2005 la compartimentul "Cel mai bun proiect (lucrare) de diplomă a anului", după cum urmează:

Anastasia Călestru – FCGC, (premiu de gradul I, 600 lei și certificat de gradul I);

Ion Păduraru – FEn;
Valentin Pisarenco;

Eugen Guțu – FIMCM; (Premii de gradul II, câte 400 de lei și certificate de gradul II);

Andrei Cumatenco – FRT;

Tatiana Leu – FTMA;

Erica Cebotari – FIEB;

Nicolae Craveț – FIMM; (Premii de gradul III, câte 300 de lei și certificate de gradul III).

Semnăt:
Președinte al Comisiei –
I. Samusi
Secretar –
N. Ciobanu.
Membri ai Comisiei –
T. Ambros, V. Ajder.

Absolventul UTM perfecționează tehnologia la Soroca

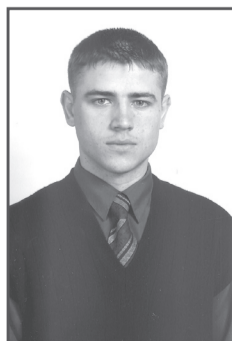
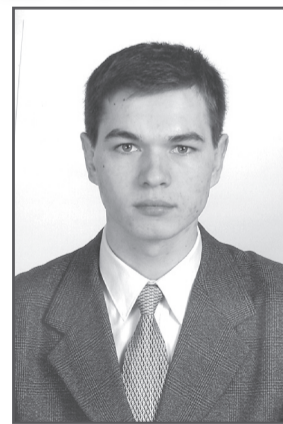
Dl **Nicolae Craveț**, proaspăt absolvent al specialității „Mașini și aparate în industria alimentară” de la FIMM a propus realment a moderniza o linie tehnologică pentru producerea sucului concentrat din mere la fabrica de conserve „Alfa-Nistru” din Soroca. Doi ani studentul FIMM **Nicolae Craveț** și-a făcut practica la această întreprindere, astfel că intrase adânc în toată tehnologia, o cunoștea bine. În colaborare cu inginerii de acolo ajunse la ideea unor modernizări care în final să ridice calitatea sucului concentrat din mere.

Mai întâi, s-au făcut niște modernizări tehnice la dispozitivele de presare a merelor. Boștina de mere avea o suprafață prea mare de contact cu aerul, deci urma eliminat elementul negativ – oxidarea. În plus, se mai aduna și o cantitate prea mare de pectină (substanță gelatinoasă), ceea ce dă un caracter oarecum tulbure sucului, scade deci aspectul lui de marfă, inclusiv, se înțelege, prețul de piață. Un suc mai limpede poate fi și păstrat o perioadă mai lungă și la o temperatură chiar ceva mai ridicată.

Absolventul a modernizat și secția de alimentare cu materie primă – merele. Vorba e că fabrica va recepționa mai multă materie primă – până la o mie tone-zi și vechea instalație de alimentare nu va ține piept.

Nicolae Craveț lucrează acum tocmai acolo unde și-a făcut practica – la fabrica „Alfa-Nistru”, pe post de inginer și, cum se spune, va pune pe viu în aplicare industrială proiectul său de diplomă.

Tinărul absolvent al UTM este o mândrie pentru conducătorul său de proiect, dl **Gheorghe Ganea**, prof. univ., dr., dar și pentru întreaga Facultate IMM, care-și vede roadele bune ale muncii sale.

Viorica Scobioală: doctorat în 2,5 ani (Iași)

Dra Viorica Scobioală de la Facultatea de Industrie Ușoară a UTM, doctorandă la Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi”, Iași, în iunie 2005 și-a susținut cu succes teza de doctorat într-un termen redus – 2,5 ani în loc de 3-4 – termen oficial.

Știe să muncească tînăra, acum profesoară la Catedra „Bazele designului și creației tehnice” de la FIU; are o ambiție foarte constructiv-altruistă; are talent estetic-pedagogic și alte calități frumoase, pe care le va dăru cu generozitate studenților, precum spune chiar dânsa.

Teza – un volum solid de 262 de pagini, structurat pe 5 capitole, textul fiind împănătat din belșug de desene tehnice și formule, are denumirea „**Contribuții privind ridicarea calității producției vestimentare pentru femei**”.

Calitate, calitate! Acesta este cuvântul de ordine acum în condițiile acerbe ale economiei de piață. Dar iată că ne avântăm și noi în această întrecere, prin reprezentanții noștri ambițioși și, precum ne-o demonstrează dra **Viorica Scobioală**, putem străbate chiar pe locuri de frunte. Doctoranda noastră și a Iașilor, căci **Viorica Scobioală** s-a aflat în doctorat la Iași, pe baza bursei Guvernului Român, a susținut teza cu brio, demonstrând vastitate de cunoștințe și rafinamente de gust în nemărginitul areal al vestimentației feminine din diferite perioade și țări. Problemele de calitate vestimentară sub diferite aspecte (materie primă, materiale,

coloristică, formă și corelări corespunzătoare); calitate nu doar în cunoștințele teoretice, ci și în aplicabilitatea practică (cum se face controlul interfazic, controlul final, care-s procedurile, ce documente utilizezi, cum se face documentația aceasta, care-s toleranțele etc.) – iată mulțimea de facilități asupra cărora trebuie să lucreze astăzi întreprinderea vestimentară în jocul concurenței, adică având acută nevoie de inginerul de calitate.

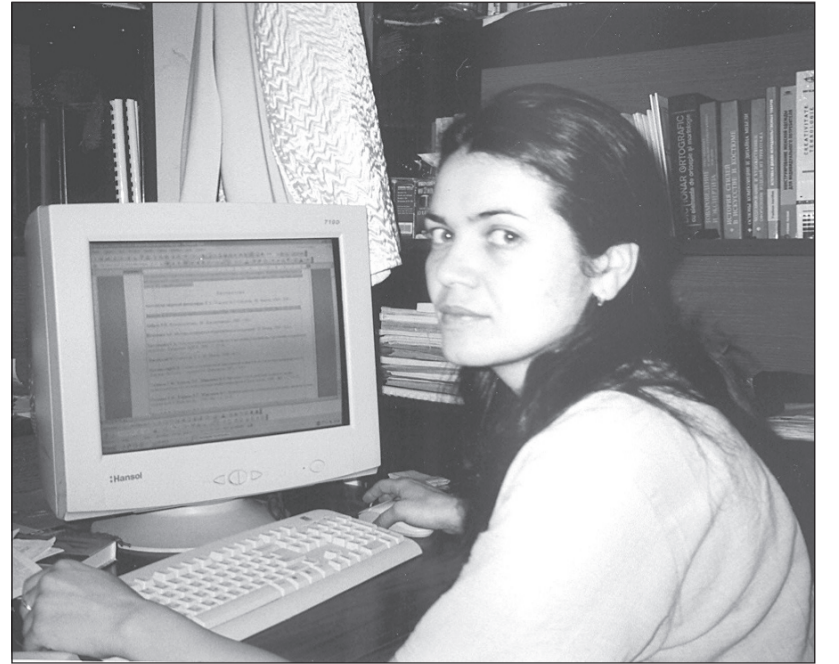
Asemenea ingineri va pregăti și dra **Viorica Scobioală**, acum pe post de tînăra profesoară la FIU.

Pe prima filă, imediat după forțașul volumului de teză, doctoranda exprimă calde cuvinte de mulțumire conducătorului său științific, dlui **Constantin Preda**, prof., dr. ing. la UT „Gheorghe Asachi” din Iași. Venerabilul profesor ieșean, se știe, a ajutat frățeste ridicarea tinerilor noștri profesori.

Mulțumiri calde trebuie exprimate aici și **Guvernului României** pentru bursele acordate, în cazul dat doctoranzilor **Viorica Scobioală**, precum s-a spus, și **Olesea Beliman, Nicolae Ischimji** – toți de la aceeași FIU a UTM.

Cuvintele calde de susținere sunt oportune și pentru dl **Constantin Spănu**, decanul FIU, căci eforturile lui personale întineresc catedrele prin doctorat în România sau în Republica Moldova, precum e cazul **Alionei Gâscă**, doctorandă la Academia de Științe a Moldovei.

Există oameni la UTM, care asigură viitorul!

În căminul nr. 2 în ultimul an universitar (2004-2005) s-au produs multe schimbări. Au fost schimbate totalmente apeductul și sistemul de canalizare, fiecare secție având bune comodități. S-a schim-

bat rețeaua de conductoare și panourile de distribuție a curentului electric. Acum nu mai apar probleme cu pene de curent, care până nu demult constituiau o problemă des-
tul de frecventă. Funcționează ascensoarele,

Căminul 2 – îmbunătățiri

deși cu întreruperi (din considerente de economisire a curentului) după un anumit trafic comod studenților.

Viața internă a căminului s-a schimbat spre bine considerabil. Se menține ordinea pe coridoare și în secții, funcționează țeava de evacuare a gunoii, iar problemele ce apar se rezolvă la adunarea Sfatului Căminului. Toate aceste lucruri sunt supravegheate de intendența căminului dna **Ana Petre** și de membrii Sfatului Căminului.

Există o colaborare fructuoasă între administrația căminului și cea a facultății, fapt ce rezolvă cu mai mult succes problemele, îmbunătățește condițiile în cămin.

Astfel, pentru timpul următor se preconizează darea în exploatare a dușurilor, precum și deschiderea unei săli de forță pentru organizarea timpului liber al studenților.

Sub aspect critic vom menționa baza materială a căminului. Sunt destule insuficiențe la mese, scaune, dulapuri. Sperăm că administrația universității va putea să direcționeze mai multe finanțe spre “mobiliere-cămine”. Iar noi, studenții, vom căuta să activizăm aspectul educativ la capitolul “păstrarea mobilierului”.

Oleg Panainte,
președintele Sfatului
Căminului 2, student FCIM

Servicii de informare la Biblioteca UTM

Accesul universal la publicații și satisfacerea nevoilor informaționale ale beneficiarilor este unul din obiectivele importante în activitatea Bibliotecii UTM.

Informația electronică se produce în lume cu ritmuri accelerate. Livrarea on-line a documentelor este un serviciu destul de popular, dar cea mai utilă informație este costisitoare și nu prea accesibilă pentru țările sărace. Pentru crearea condițiilor favorabile în promovarea și dezvoltarea accesului la resursele electronice pentru utilizatorii săi, Biblioteca U.T.M. folosește oportunitățile și posibilitățile existente. Astfel, în cadrul Proiectului eIFL Direct (Electronic Information For Libraries Direct), oferim acces on-line și off-line (CD-Rom) la bazele de date EBSCO Publishing, care includ 18230 reviste full text, cărți, broșuri, ziare. Cele mai solicitate sunt:

Academic Search Premier (Arhitectura și design, Astronomie și astrofizică, Aeronautică, Geografie, Științe ingineresti, Informatică, Istoria, Calculatoare, Matematică, Relații Internaționale, Învățământ, Politică și politologie, Psihologie, Sociologie, Telecomunicații, Filozofie, Chimie, Ecologie, Electronica, Energetica ș.a.) – 3500 reviste full text;

Business Source Premier (Management, Marketing, Economie, Contabilitate, Asigurări) – 3800 reviste / 1100 full text;

Master File Premier – articole din edițiile periodice de popularizare;

ERIC – informații din domeniul educațional;

Business News - noutăți din sfera afacerilor;

Newspaper Source;

ELSEVIER – descrieri bibliografice cu referate pentru 1500 reviste din domeniul științei și tehnicii.

Există diferite criterii de regăsire a informației în aceste baze de date: după subiect; după titlul articolului, ediției periodice; după numărul, anul apariției revistei; cu ajutorul operatorilor logici – and, or, not. Informația găsită poate fi imprimată, salvată în fișier, transmisă prin e-mail și tradusă din engleză în franceză și germană. Aceste baze de date pot fi accesate de la orice calculator conectat la INTERNET – <http://search.epnet.com>, utilizând Identificatorul (User ID) s1736051 și parola password.

Un alt proiect important în care s-a încadrat Biblioteca UTM este lansat de INTAS, Asociația Internațională Independentă formată de Comunitatea Europeană, de statele-membre ale Uniunii Europene, realizat prin intermediul Rețelei Internaționale de asigurare cu publicații științifice INASP (International Network for the Availability of Scientific Publications) și un Program de disponibilizare a informației științifice pentru cercetători PERI (Programme

for the Enhancement of Research Information). Prin Proiectul INTAS – PERI beneficiem de acces la 45 de baze de date în domeniul științelor exacte și umanitare (SpringerLink, Oxford University Press, Mary Ann Liebert, Royal Society).

Biblioteca este abonată și la bazele de date VINITI, ce cuprind peste 20 mil. documente formate din bibliografie, cuvinte-cheie, rubrica și referatul sursei primare în limba rusă în domeniul științelor naturale, exacte și tehnice. Acestea pot fi consultate doar în spațiile bibliotecii.

Vă reamintim serviciile principale oferite beneficiarilor bibliotecii:

împrumut de publicații la domiciliu;

consultarea documentelor la sălile de lectură;

consultarea cataloagelor tradiționale (alfabetic, sistematic) și OPAC (catalogul electronic al bibliotecii);

împrumut interbibliotecar;

acces INTERNET (numai cu scop de studiu și cercetare) în toate sălile de lectură ale bibliotecii;

consultarea bazelor de date EBSCO, VINITI (reviste referative în format electronic), resurse electronice disponibile prin proiectul PERI în cadrul INTAS Library Action, variate surse informaționale ale bibliotecilor din diferite țări;

asistență informațional – bibliografică: expoziții tematice, expoziții

de intrări noi (acum și virtuale), Zile de Informare, buletine ale publicațiilor noi ș.a.;

întocmirea bibliografiilor la cerere;

referințe bibliografice;

atribuirea indicelui CZU tezelor științifice;

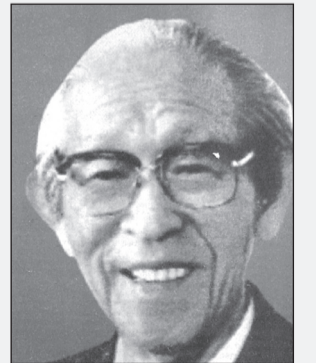
activități culturale: lansări de carte, lecții, conferințe, dispute (urmăriți rubrica Noutăți pe site-ul bibliotecii – library.utm.md)

Biblioteca UTM – centru de informare și documentare – își propune să promoveze în activitatea sa un model dinamic, care să permită dezvoltarea resurselor, furnizarea unor servicii performante, capabile să răspundă cerințelor de studiu, informare și documentare ale beneficiarilor săi.

Zinaida Stratan,
director Biblioteca UTM

Aforismele timpului

Dacă nu obținem profit, înseamnă că săvârșim o mare daună societății. Noi luăm de la societate capital, angajăm la locuri de muncă cetățenii noștri, folosim materiale și dacă după toate astea totuși nu obținem profit, înseam-

nă că risipim nepăsători resursele societății, acestea putând fi folosite undeva în alt loc.

(Din aforismele lui Konosuke Mașușita, mare întreprinzător japonez.)

ARA – Academia Româno-Americană

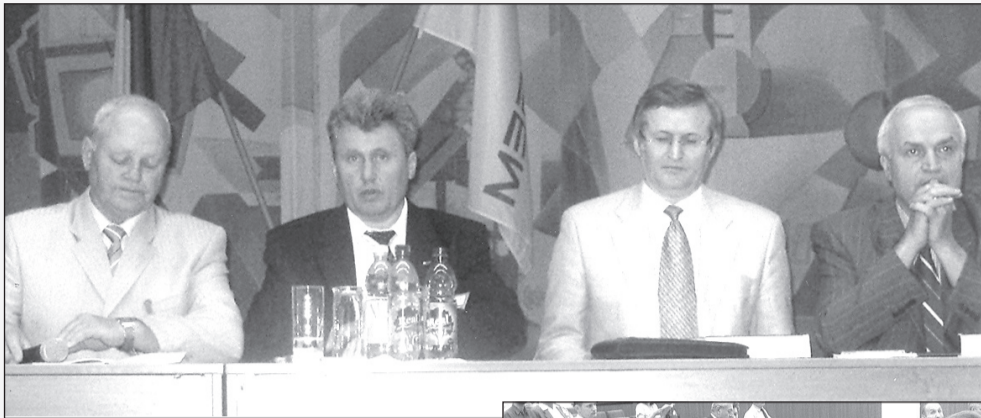
Cititorul de masă este, poate, mai puțin informat în acest subiect și de aceea ar fi oportuna aici întrebarea directă: ce este Academia Româno-Americană? Mai întâi, noțiunea de „academic”, după cum trebuie să știm și cum indică dicționarul este o înaltă instituție culturală, creată pentru a sluji progresul științei, literaturii, artei și tehnicii. Ei bine, și ARA este o asemenea instituție. Dar de ce ea a luat naștere la Los Angeles, SUA, în 1975, adică pe vremea când în România domina regimul totalitar-comunist, care, precum se știe, cenzura tot ce ținea de sfera „cultură”, inclusiv, se înțelege, dând o anumită „coloratură” și cercetării științifice. Atunci, în 1975, din inițiativa unui grup de intelectuali români, în frunte cu **Octavian Bârlea**, teolog, istoric bisericesc, a fost întemeiată ARA – Academia Româno-Americană de Arte și Științe, organizație non-profit, a cărei sarcină inițială a fost reunirea intelectualilor români din exil (diasporă) într-un congres anual, având drept scop promovarea patrimoniului cultural românesc, precum și publicarea comunicărilor științifice ale acestora și ale colegilor lor occidentali preocupați de problemele românești.

ARA își desfășoară activitatea sub formă de congrese în diferite universități din SUA și Europa, în cadrul cărora oameni de cultură din diaspora română din diferite țări, din România și Republica Moldova, precum și personalități străine, dar preocupate de aspecte românești își expun rezultatele investigațiilor lor.

În Republica Moldova ARA a mai avut un Congres, cel de-al 18-lea, organizat în iulie 1993 în incinta Academiei de Științe.

Și iată acum, în 2005, între 5-10 iulie, în incinta ASEM a avut loc cel de-al 30-lea Congres ARA cu tema: „**De la o societate informațională spre o societate bazată pe cunoaștere**”. E o temă actuală, căci, precum se știe, cercetarea, inovarea, transferul tehnologic – toate au un impact hotărâtor asupra dezvoltării și prosperității oricărei națiuni.

Printre oaspeții de onoare la Congresul ARA s-a aflat Ambasadorul SUA în Moldova, Excelența Sa **Heather M. Hodges**, care a susținut o caldă alocuțiune de salut în limba română. D-sa a subliniat sentimentul de mândrie pentru patria sa – SUA, care a fost și este leagănul multor apariții cu caracter umanist, precum este și ARA.

Excelența Sa, **Filip Teodorescu**, Ambasadorul României în RM, în alocuțiunea sa de salut a avut multe cuvinte frățești pentru toate personalitățile de limba română de pe glob polarizate de ARA. După intrarea României și Republicii Moldova în zodia libertății, a spus inspirat ambasadorul român, ARA a completat cadrul preconizat acum 30 de ani de fondatori, acela de comunicare deschisă de sporire a legăturilor științifice, culturale și spirituale din mediul academic românesc, indiferent de locurile în care oamenii și-au găsit contactul. Această evoluție a avut darul de a crea sinergia ce îi unește pe toți aceia care doresc să afirme calitatea aurului cenușiu românesc.

Dl **Ion Bostan**, rectorul UTM, academician, a susținut și D-sa o alocuțiune de salut, subliniind între altele că acum, în ultimii ani,

în activitățile ARA sunt antrenați și mulți cercetători din Republica Moldova, fapt extrem de important în afirmarea noastră pe plan internațional. Dl **Ion Bostan** a menționat cu deosebită satisfacție că printre membrii-corespondenți ai ARA sunt și cadre didactice de la Universitatea Tehnică a Moldovei. Potențialul intelectual al UTM este puternic, permițând astfel ca numărul

lor să se mărească, astfel ARA să-și întărească aripa estică, iar noi împreună să recuperăm mai rapid și eficient valorile de care am fost privați în mod abuziv.

S-a purces apoi la lucrările în plen și în secții conform unui program foarte larg

și amănunțit, unde și-au expus investigațiile foarte mulți cercetători români sau preocupați de aspecte românești din România, Republica Moldova, SUA, Germania, Belgia, Canada, Franța, Japonia, Spania, Italia, Ungaria, Turcia, Ucraina, Rusia.

Pentru ca cititorul să-și poată imagina aria de cuprindere a cercetărilor la care lucrează fără încetare membrii Academiei Româno-Americane din diferite colțuri ale Terrei, vom menționa aici doar denumirile secțiilor: **Matematica aplicată, Biologie, Știința computerelor, Chimie, Economie, Educație, Inginerie, Protecția mediului, Istorie-Antropologie, Artă, Lingvistică, Literatură, Medicină, Filozofie-Politică-Teologie, Fizică.**

Cadrele didactice de la UTM au manifestat o activitate pregnantă la lucrările în secțiile „Inginerie”, „Lingvistică”, „Fizică”, „Chimie”: **Ion Bostan, Anatol Sochireanu, Natalia Motruc, Corina Ciobanu, Olga**

Deseatnicov, Rodica Sturza, Jorj Ciumac, Valeriu Dulgheru, Rodion Ciuperca, Nina Zgardan, Aurelia Vartic, Anatol Casian, V. Duscic, V. Iachimov, Vitalie Chistol, Dian Curchi, Tatiana Cojocar, Larisa Zagorodnâi, Mariana Parasciv, Svetlana Haritonov, Vlad Reșitco.

Dl Ion Paraschivoiu, președintele ARA, profesor la Școala Politehnică din Montreal, Canada, D-sa fiind și **Doctor Honoris Causa al Universității Tehnice a Moldovei**, a exprimat cuvinte calde de mulțumire comunității științifico-academice de la Chișinău pentru buna organizare a Congresului jubiliar al ARA, ajuns la cea de-a 30-ea ediție.

Congresiiștii în cele câteva zile de aflare la Chișinău s-au bucurat și de un program cultural diversificat.

Seminare în ideile Procesului Bologna

Reamintim că încă la 8 martie 2005 în incinta UTM demara seria de seminare internaționale privind tema „**Adaptării Procesului Bologna în învățământul superior din Moldova**”.

Despre seminarele trecute noi informaserăm publicul cititor al „Mesagerului Universitar”.

Ultimul din această serie de seminare internaționale în cadrul Proiectului „ACIS CSM 2004 Training Project” a avut loc la UTM între 19 și 23 iunie, cu participarea deja stabilită a universităților Agrară, Pedagogică „Ion Creangă”, de Medicină și Farmacie, USM din Chișinău și a celor din Comrat și Cahul, Colegiului Național Vini-viticol din Săuceni.

În fața participanților la seminar au vorbit cu foarte multe detalii nuanțate dna **Joke Claeys**, prof. la Universitatea din Gent, Belgia, specialist în managementul calității educaționale (de instruire), și dna **Delfien Cloet**, responsabil pentru relațiile internaționale la aceeași universitate.

Ca de obicei pe marginea expunerilor prezentate s-au purtat discuții pline de interes, dat fiind noul drum ce se deschide pentru învățământul superior din Moldova pe linia ideilor Procesului de la Bologna.

Mobilitate – criteriu în Procesul Bologna

La Universitatea Hamburg

În rezultatul câștigării bursei de mobilitate individuală, am efectuat o vizită la Universitatea Hamburg, orașul Hamburg, Germania.

Activând în cadrul FCIM, Catedra Inginerie și Limbi Moderne Aplicate (ILMA), am fost interesată să văd ce se face la catedrele similare din Occident. Astfel, la Universitatea Hamburg am vizitat, timp de 2 săptămâni, Facultatea de Informatică și, în special, Catedra „Sisteme de limbaj natural”.

M-am concentrat asupra lucrului cu studenții – sarcinile care sunt date pentru lucrări de laborator, lucrări de an etc. Am discutat cu profesorii asupra conținutului cursurilor, literatura folosită, metodele de predare și evaluare a studenților, precum și problemele întâmpinate pe parcursul procesului de instruire. De asemenea, am asistat la diverse seminare și am consultat literatura de specialitate.

În rezultatul acestei vizite am obținut cunoștințe noi în domeniul Lingvisticii Computaționale, domeniu nou, care necesită multă cercetare și atenție, domeniu pe care este pus accentul la specialitatea ILMA. Am revenit din Germania cu idei noi privind organizarea

lucrului cu studenții, cu unele schițe de modificare a cursului „Teoria și tehnica traducerii”, pe care îl predau, cu idei de colaborare între catedrele noastre. Am împărtășit experiența obținută cu colegii, am discutat similitudinile și diferențele între cadre și am planificat un șir de schimbări în organizarea lucrului cu studenții. În special, vom încerca să-i învățăm pe studenți să lucreze în echipă, o practică nu prea răspândită la noi. De asemenea, am discutat necesitatea și modul de implicare a studenților în cercetări.

Mobilitatea cadrelor didactice oferă multe posibilități pentru noi realizări.

Natalia ELIȚA,
lector superior, Catedra ILMA, FCIM

Prorectorii din Wroclaw la UTM

UTW. Este vorba de anumite oportunități interuniversitare în domeniile cercetării științifice, educației și al participării la proiecte internaționale comune.

Prorectorii polonezi au vizitat unele facultăți ale UTM, s-au întreținut cu decanii, profesorii și studenții de la UTM, au luat act de unele cercetări ce se derulează în laboratoarele noastre. În final a avut loc o convorbire mai la concret la rectorul UTM, dl **Ion Bostan**, academician al AȘM, iat prorectorul pentru relații internaționale al UTM, dl **Valentin Amariei**, conf. dr., a expus mai multe idei care ar putea constitui baza viitorului Acord cu această impunătoare Universitate Tehnică din Wroclaw cu cca 30 de mii de studenți.

Între 8 și 12 iunie 2005 la UTM s-a aflat în vizită o delegație a Universității Tehnice din Wroclaw, Polonia, în persoana dlui prof. Adam Grzech, prorector pentru dezvoltare, și a dlui prof. **Jerji Swiatek**, prorector pentru educație. Scopul vizitei a fost de a investiga posibilitățile definitivării unui Acord de cooperare între UTM și

Ieri studentă, azi profesoară

E un fenomen natural și tonic – a recruta cadre profesionale de perspectivă chiar din rândurile studenților de ieri. La UTM acest fenomen pare să ia o amploare tot mai evidentă în ultimii ani. Faptul semnifică, pe de o parte, buna calitate de pregătire profesional-inginerescă a noilor generații de absolvenți, iar, pe de altă parte, subînțelegerem și umanizarea pregătirii ingineresti, pentru că funcția de predare se numește „pedagogică”, or acest aspect ține de umanistică.

Dra **Diana Oprea**, absolventă – 2005 la FEN, a susținut cu „10” proiectul său de diplomă privind rețelele electrice. Deci o pregătire inginerescă bună. **Diana Oprea** însă și-a dezvoltat pe parcursul celor cinci ani la UTM și calități comunicativ pedagogice: dânsa a lucrat un timp la decanat (paralel cu studiile), apoi a lucrat și la catedră. Dar se știe că în ambele locuri trebuie să lucrezi cu masele de studenți, să comunici, să explici fel de fel de situații. Și această calitate s-a dezvoltat la **Diana Oprea**.

Prin urmare, în mod natural a venit invitația dlui **Mihai Chiorsac**, șeful Catedrei „Bazele teoretice ale electrotehnicii”, prof. univ., dr. hab. Tânăra absolventă a primit cu plăcere invitația, acum aflându-se pe post de lector-asistent, va îndruma studenții la lucrările de laborator.

Și la alte catedre de la FEN câțiva absolvenți – **Ion Păduraru, Andrei Bacean, Vitalie Gurandă**, etc., - au fost invitați în rândurile tinerilor profesori. Frumos lucru să vezi, să simți cum întineresc astfel UTM. Vin noi energii, propulsând în continuare universitatea noastră valoroasă.

Stiri de la facultăți

FIMCM. Minunile de creativitate design

DI **Valeriu Podborschi**, lector superior și coordonator al specialității „Design industrial” ne introduce în misterul coloristico-linear al creativității design industrial comis de studenții săi. Am vizionat mai multe proiecte de diplomă-2005: „Mobilier pentru cămine studențești”. S-au găsit forme foarte originale, atractive, comode și funcționale. Proiectele vor fi propuse la un grant pe linia Fundației Soros-Moldova. Autorii: **Natalia Postolache** și **Eugenia Iordache** – absolvente UTM-2005.

Impresionează și proiectul absolventului anului 2005 **Andrei Popov** „Mobilă pentru săli-calculatoare” (îndrumători științifici la toate proiectele – **Valeriu Podborschi** și **Iurie Cebotari**, lectori superiori, FIMCM).

Tema automobilelor preocupă constant specialitatea „design industrial”. DI Podborschi ne-a demonstrat designul-concept al unor automobile ecologice bazate pe surse alternative (energie electrică – electromobile). Apoi, mașini numite „de teren”, destinate fermierilor. Autori: **Grigore Scutelnic** și **Sergiu Abacumov**, **Artur Turtă**, **Ion Vieru** – toți absolvenți.

Daniela Liulica, absolventă 2005, a creat un proiect tot atât de plin de idei estetice și funcționale pentru o garsonieră.

DI **Oleg Cobăleanski**, profesor la Universitatea de Medicină și Farmacie „N. Testemițanu”, Chișinău, a comandat designul-proiect al unui automobil pentru bolnavii de epilepsie. Și iată că DI Podborschi cu studentul-absolvent **Roman Culbaba** au dat la iveală designul unei asemenea mașini cu clare calități pentru cazul dat. Într-un cuvânt, minuni de creativitate design.

Practică la Universitatea „Transilvania”

DI **V. Podborschi** s-a aflat la practică tehnologică în fruntea unui grup de 26 de studenți UTM la Universitatea „Transilvania” din Brașov, România. DI **Ion Vișa**, rectorul universității române a avut, ca de altfel de multe ori și mai înainte, o solicitare autentic frățească față de „colegii basarabeni”, cum subliniază prietenos dânsul, acordând condiții favorabile pentru practică la Uzina de tractoare din localitate și la Catedra de design și robotică a Universității „Transilvania”. O parte din practică a decurs și la Facultatea de Prelucrare a Lemnului a aceleiași universități, deoarece și la noi la UTM, în cadrul FCIM se dezvoltă această direcție.

Pe de altă parte, DI Podborschi a făcut o prezentare a lucrărilor-design elaborate la noi, la UTM. Aprecierile colegilor români au fost înalte. Deci colaborare la egal.

Specialitatea „Design industrial” de la FIMCM se poate lăuda și cu un loc premiant tocmai în SUA. Este vorba de un concurs organizat prin Internet. Studentul nostru este **Alexei Donțov**, absolvent-2005. Un succes solid, căci desenul-design al automobilului nostru a concurat cu lucrările designerilor din firme cunoscute, precum „BMW”, „Audi”, „Wolswagen”. Ușa a fost deci deschisă pentru concursuri de acest fel, ce urmează în fiecare an. Băieții lucrează...

FCIM. Ai noștri la Suceava

DI **Vasile Gâscă**, șeful Catedrei „Calculatoare”, conf. univ., dr. ing., ne-a relatat: un grup de studenți ai UTM **Alexandru Mereacre**, **Maxim Pisarencu**, **Radu Vasilașcu** și **Gheorghe Moisei** a participat la concursul internațional „Hard and Soft” la Suceava, România, derulat acolo vara aceasta. Băieții noștri au dat dovadă de cunoștințe bune, plasându-se pe locul III. Ei au fost întrecuți doar de echipa UT Timișoara, România și echipa UT din Beijing, China.

FTMIA. Un proiect nou

DI **Grigore Musteață**, decan FTMIA, conf. univ., dr., a avut bunăvoința de a ne informa în tema unui proiect nou. Este vorba de Catedra de Enologie, care a obținut prin concurs de la Fundația americană CRDF (Civilian Research Development Foundation), aceasta având și o filială în Moldova – MRDA (Moldavian Research Development Association), un proiect în valoare de 30 de mii de dolari SUA. Caracterul proiectului – cercetare științifică în domeniul enologiei (în particular, compușii fenolici). Cercetările se fac în comun cu un partener american – o condiție a proiectului. Partenerul american este Universitatea „Davis” din statul California.

FIEB. Exclusiv la UTM

DI **Nicolae Țurcanu**, decanul FIEB, conf. univ., dr., a editat recent la Editura Universității Tehnice a Moldovei monografia „Marketingul tehnologiilor moderne în construcții” (coautor DI **Evsei Șamis**, conf., dr.). Lucrarea conține 179 de pagini și este destinată studenților, masteranzilor și doctoranzilor interesați de inovații în construcții și îndeosebi de promovarea inovațiilor, tehnologiilor proprii precum și a întreprinderilor în care activează.

În lucrare sunt expuse metodele de elaborare, planificare și realizare a activităților de marketing pentru tehnologii moderne științifice în ramura construcției.

Un astfel de studiu științific se încadrează în aspectul ingineriei economice. Începând cu anul de studii 2005-2006, lucrarea „Marketingul tehnologiilor moderne în construcții” va fi introdusă în planul de învățământ la specialitățile: „Marketing industrial”, „Marketing și logistici-că”, „Economia și managementul în construcții”, „Tehnologia și organizarea în construcții” etc.

Trebuie menționat în acest context faptul că astfel de specialități și discipline nu se studiază la alte instituții de învățământ superior din Republica Moldova, decât la UTM.

FRT. Catedra „Radiocomunicații” – prima promoție

Din informația oferită de către DI **Ion Avram**, conf. univ., dr., șeful Catedrei „Radiocomunicații”, anul de studii 2004-2005 a adus bucuria primei promoții - 40

de absolvenți-ingineri licențiați. Este totuși un număr care merită a fi apreciat prin cantitate, dar și prin calitate. E de menționat faptul că majoritatea absolvenților sunt foști studenți transferați în urma lichidării Academiei de Telecomunicații și Informatică din RM. La Catedra „Radiocomunicații” ei își continuaseră studiile la 2 specialități: „Telecomunicații” și „Inginerie și management în telecomunicații”, studiile au mers bine, drept care și media generală a atins cote înalte: 8,07 și 8,33.

DI **Ion Avram** ne-a relatat că datorită bunei calități de pregătire a absolvenților se va reuși și întinerirea colectivului profesoral. Deja unul dintre cei mai buni absolvenți-licențiați DI **Mihai Alexandreanu** a și devenit angajatul catedrei în calitate de șef de laborator. Dânsul va susține și ore suplimentare la lucrările de laborator și își va continua studiile la masterat.

FUA. La Florești - practică

Dna **Natalia Ciobanu**, lect. super., la Catedra „Ecotehnie, Management Ecologic și Inginerie a Apelor „UNESCO-COUSTEAU”, ne-a comunicat știri interesante din activitatea catedrei în perioada de vacanță. Studenții anului III, grupa GPA-031, au realizat practica didactico-tehnologică timp de trei săptămâni în orașul Florești. Cei 11 studenți însoțiți de către dnele **Natalia Ciobanu**, **Oxana Briceag**, lect. super., și **Diana Leu**, conf. univ., au îndeplinit o comandă solicitată de către Întreprinderea Servicii Comunale Florești. Acestora li s-a propus realizarea unei inventarierii a sistemului de alimentare cu apă. Au lucrat în trei echipe. Membrii echipelor au făcut cunoștință cu fiecare cămin de vizitare, au sistematizat detalierea căminului, au plasat toate reperele pe harta orașului (scara 1:500). Tot pe harta orașului au schițat schema rețelei de apă. Locuitorii

orașului nu dispuneau anterior de o asemenea informație.

Dna **Natalia Ciobanu** ne-a mărturisit că lucrul a fost dificil, dar captivant pentru studenți, precum și pentru conducători. Deoarece nu exista o statistică privind rețelele de alimentare cu apă, ei au fost nevoiți să lucreze în majoritate cu abonații. Din spusele acestora cum s-au conectat la rețeaua de alimentare cu apă a și rezultat schema rețelei de apă.

În ultima săptămână de practică în teren, studenții au avut parte și de surprize. Directorul general al Întreprinderii Servicii Comunale Florești DI **Sergiu Rusu** le-a organizat excursii la izvoarele naturale din preajma orașului Florești (Gura Căinarului), dar cel mai important, le-a făcut cunoștință cu întreg sistemul de alimentare cu apă și canalizare a orașului Florești.

FEn. La Reșița - practică

Al zecelea an deja, în urma unei colaborări fructuoase între UTM și Universitatea „Eftimie Murgu” din Reșița, România, în timpul vacanței de vară, cei mai buni studenți de la FEN au șansa de a efectua practica în România. După cum ne-a informat dna **Daniela Dimov**, lector asistent la Catedra de Electromecanică, un grup de 20 de studenți din anul III de la specialitățile Catedrei de Electromecanică și de la specialitatea „Sisteme și rețele electrice” de la Catedra de Electroenergetică, s-au aflat la practica de producție timp de 2 săptămâni la Reșița. Studenții practicanți au fost însoțiți de lectorii asistenți, dnele **Daniela Dimov** și **Natalia Chirița**. Ei au vizitat Uzina Constructoare de Mașini Electrice din Reșița, Centrala Hidroelectrică „Porțile de Fier” de pe Dunăre (cea mai mare din Europa), au avut posibilitatea să ia cunoștință de hidro-generatoare cu diametrul de 12 metri. Totodată,

au avut posibilitatea să le vadă în procesul de construire, precum și în funcțiune. Studenții au putut acumula deprinderi și cunoștințe practice, introducând în caietul de practică momentele importante. La finele practicii au susținut un raport asupra lucrărilor realizate.

Bunăvoința colegilor de peste Prut însă nu se opresc aici. Dacă până acum studenții mergeau la practică în baza invitației, de curând s-a semnat un contract de colaborare între cele două universități tehnice și începând cu anul viitor, studenții FEN, vor putea efectua practica în baza acestui contract de colaborare la Reșița, care, prin tradiție, a și devenit o a doua casă. Dna **Daniela Dimov** a ținut neapărat să mulțumească dlui rector al Universității „Eftimie Murgu” **Ioan Vela**, precum și profesorilor aceleiași universități, organizatorii principali - dnii **Ioan Piroi** și **Teodor Gavriș**.

Editor - UTM. Materialele le puteți expedia la redacție și prin poșta electronică pe adresa: mesager@adm.utm.md

Pregătirea materialelor: **M. ROMANCIUC**, **A. EMANDEI**,
D. SARANCIUC.
Design: **I. CEAPA** (0-69-11-73-72).

Înregistrare la Ministerul Justiției al RM cu nr. 42 din 16.02.1998

Tiparul: PRAG 3 Comanda:
Tiraj: 1000